

ČESKO AMERICKÁ POESIE.

F. HAIS.

NAŠI SVOBODÁŘI.

Hoj, vy naši svobodáři, hrdí nositelé svétla, naši čestní pohlaví, s hlavami ve svatozáří což se kolečka vám spleta!

Přemýšleli jste už v stáří, či snad "Svoboda" vás shněla? Což novíte, že jen tmáří na život a smrt se sváří? Kdo z vás ví, kde víc je svétla?

Svornost! Nikdy! Za tou tváří neovornost jen vždycky kvetla. Vemíř? ... Je-li o lichváři duší řeč, jenž na jich účet paří, na myslí mi tane metla!

OO PRÝ JSME?

Jame děti Žiškovi a odvážní až běda, — vykládá starý děda mladému vnučovi.

A million nás tady v té naší vlasti nové ... Věk kam se obrátíme, zřít úpadky jen mnohé.

Co otcům bylo svatým, co dávalo jim svétlo, co v ideály vedlo, tupeným je a klatým.

Kde vzorný charakter, kde nadšení a síla? Kde láska bratra k bratro? Ach ta se utopila!

Potom jí pochováli a v hlavu pomník dali a nápis velký psali: "Zde láska odpovídá."

Nečlub se, starý dědo, co bývalo, již není — o syn tvůj nedbal — vnučků již není k pochopení ...

Jame děti Žiškovi a odvážní až běda, — vykládá starý děda mladému vnučovi.

K. J. S.

Česko-americký přehled.

Hrabě Luetzow v Americe.

V pondělí dne 29. ledna zakotvil v přístavu Hoboken parník "Laconia", na němž přijel ze staré vlasti vzácný náš host, hrabě František Luetzow se svojí chotí, aby podnikli řadu přednášek na četných amerických univerzitách. Zvláště etí dostalo se českému učenici tím, že byl pozván americkou vládou do kongresu ve Washingtonu. Tam přednese v Bílém Domě svoji první významnou řeč, v níž projeví svůj názor na světový mír z hlubšího stanoviska. Hrabě Luetzow jest v kongresu s napjetím očekáván, neboť jej předehází pověst muže hluboce vzdělaného a učence prvního řádu, čehož dokladem jest i jeho nenovíná čestným doktorem dvou znamenitých univerzit: pražské a oxfordské. K uvítání hraběcího manžela v New Yorku dostavili se zástupci česko-amerických žurnalistů, kongresník A. Sabbath, zástupci Česko-Americké Tiskové Kanceláře pp. Štěpina, dr. Vojan, Beránek, Skala, zástupci Bank of Europe, p. Tomáš Čapek, P. Šolc, profesor Will. Monroe, autor knihy "Bohemia and the Czechs" a mnozí jiní. Po vzájemném představení rozptřel se živý rozhovor o průběhu plavby, jež byla bouřlivá, o snáhách a cílech, které si hraběcí manželé uložili ve prospěch českého národa, atd. Zatím kongresník Sabbath se postaral, aby zavazadla hostů byla ušetřena celní prohlídky; všecko bylo hladce vyřízeno a v nedlouhob době byli hosté odvezeni do hotelu Marie Antoniette. Večer byl věnován divadelnímu představení v Metropolitanu, kde právě vystupovala v operě "Lohengrin" naše slavná pěvkyně, slečna Destinonová. Formální uvítání vzácných hostů stane se až po jejich návratu z Washingtonu do New Yorku, dne 10. února v české knihovně. Spolkem česko-amerických žurnalistů a Umeleckým a Literárním klubem "Slavia". K uvítáním večírku byla pozvána slavná pěvkyně sl. Destinonová a mistr Jan Kubelík. Hrabě Luetzow pak nastoupí cestu po amerických univerzitách, aby seznámil americké vzdělané kruhy a dějinymi království českého.

Pilsenské pivo do Ameriky.

Podle úřední zprávy bylo zasláno do Ameriky v minulém roce 1911 celkem 108,927 sudů pilsenského piva z pravovarečného pivovaru. Počítali se sud průměrně 60 litrů, činí to 6,535,620 litrů. — Bylo by zajímavé vydati úřední zprávu o tom, kolik spisů Jirákových, Čechových, Raisových, Macharových a celé řady jiných českých spisovatelů do Ameriky každoročně se zaslá.

Zbyszek vyzývá Šmejkalu.

Manager polského zápasníka Zbyszky, J. H. Herman, vyzval Šmejkalu ku konečnému a rozhodujícímu utkání se buď v Cleverlandu, nebo jiném městě Spoj. Států. Herman praví, že poslední rozhodnutí soudeco v chiechském zápase mezi Zbyszkiem a Šmejkaem bylo pro Zbyszka nepravdivé, neboť soudec prý nadřoval svému krajanovi. Podle našeho mínění byl výsledek zápasu v Chicagu napřed smluven, neboť byl oznámen zápas ke konečnému rozhodnutí, což se však nestalo. Zápaseno bylo hodinu a vítězství přičteno Šmejkalovi, aniž byl týž svého soka vskutku porazil. Managerům a zápasníkům jedná se hlavně o to, aby co nejvíce amerických dolarů nahrabali, a proto faktická porážka jednoho z obou zápasníků by znamenala konec jeho kariery a konec čerpání ze zlatého dolu. Tomu se dá z kolegiality zabránit předem smluveným výsledkem, jak se právě nejspíše (!) stalo při posledním zápase v Chicagu.

Český účastník bitvy u Manily zemřel.

Josef Holub, který jako vrchní dělostřelec pod admirálem Deweyem se účastnil námořní bitvy u Manily, kde bylo španělské loďstvo úplně zničeno, zemřel v námořní stanici v North Chicagu prudkým zánětem plíc. Holub byl po 27 let v aktivní službě u námořnictva Spoj. Států, a dne 1. ledna t. r. byl jmenován učitelem námořní školy v Chicagu.

Německý útok na hr. Luetzowa.

Chicagská "Svornost" přináší zprávu new-yorského "Staatszeitung", telegrafovanou ma z Filadelfie. Depše zní: "Dr. C. J. Hexamer, předseda německonacionálního svazu, právě obdržel z Vídně zprávu, že známý český agitátor hrabě František Luetzow cestovatel bude po Americe, aby Američany seznámil se snahami českého národa. Hrabě Luetzow jest potomek německé šlechtické rodiny, ale účel jeho agitace jest ten, aby konal propagandu pro český agitační fond, jehož používá se hlavně ku potírání a potlačování německví v Čechách." Německý Miel trpí patrně žlučovinými kamínky a potřebuje operaci. Doufáme, že mu k ní dopomohou vlastní jeho bratři američtí, kteří se v zdravém ovzduší již dávno vyléčili z chorobného šovinismu německo-nacionálního a kteří budou zajisté živý výplod potřešeného mozku vídeňského šmoka ignorovati. V zájmu pravdy a vysvětlení o pravém účeli cesty hr. Luetzowa odebral se ředitel Č. A. T. K. dr. Vojan ještě s jiným členem Č. A. T. K. do vydavatelstva Staatszeitung a žádal za odvolání živé zprávy. Odvolání se již stalo a Staats Ztg. přinesla dokonce i pěkný článek o hraběti Luetzowovi.

Sloučení Sokolstva v Chicagu.

V Chicagu vešla v život nově utvořená Gymnastická Unie, v níž zastoupeny jsou všechny místní sbory Národní Jednoty Sokolské a župy Fugner Tyrš, dále Sokolstvo slovenské, chorvátské a členstvo Dělnického Sokola. Počet jednot v Unii zastoupených obnáší dvacet a očekává se, že po skončení pražské organizáční práce ten ještě vzroste. Do příští schůze, která se bude konati 11. února, ohlásili již ostatní Jednoty v Unii dosud nezastoupené své delegáty. Při poslední schůzi Unie předsedal starosta Sokol Rudolf Štybla, náčelník střední župy N. J. S. a zapisovatelem byl Sokol Jos. Žitný od župy Fugner Tyrš. Zajímavým bodem stanov jest, že účelem Gymnastické Unie na prvním místě jest obrátení (!) a sblížení veškerého eviškého členstva slovanských sborů chiechských, jakož i v nejbližším o-

kolí existujících bez rozdílu, ku kterému sdružení toto náleží. Členem Unie může státi se každá Jednota sokolská, jež vyšle tři zástupce volené z členů evišelského sboru a přispěje na správní výlohy nejméně dvěma dolary ročně. Technická rada bude složena z 9 odborníků, vybraných pokud možno ze všech národností v Unii zastoupených. V zájmu uveřejňování spolehlivých zpráv v sokolském tisku budou ustanoveni zvláštní odborní referenti z každé národnosti. V kruzích nové Unie uvazuje se o prvcem vystoupení ve způsobu velikých společných závodů všech slovanských evišenů a není též vyloučeno, že dojde k velké manifestaci všesokolské na rozloučenou a náležitě VI. sletu sokolského v Praze.

Čestí gymnasté vyšších škol v Jersey City.

V sobotu dne 27. ledna konaly se v Jersey City v tamním gymnasiu tělocvičné závody mezi studenty Jersey City High School, Stuyvesant High School a De Witt Clinton High School, při nichž dva studenti české národnosti došli výborných výsledků. Při evišení na bradlech došel Josef Sádlo druhého místa se 26 3/4 body proti 27 bodům H. Horowitz, jenž byl prvním. Při koni na šif byl Josef Sádlo třetím. Na hrazdě došli Horowitz 27 3/4 bodu a byl prvním, a Čech, Jan Jicha se 27 3/4 body druhým. Pro české studenty čestnou to výsledek.

Drobné zprávy česko-americké.

V Clevelandských krajan-ských kruzích pracuje se k tomu, aby státní omilostňovací rada pardonovala J. Adáška, který před devíti lety byl pro krveprolití ve své rodině odsouzen k dvacetiletému žaláři a dosud se v státní káznici nalézá.

Emil Holub, 28letý krajan, bytem u Aloise Kohna v č. 1125 Albany ave. v Chicagu, zemřel za podezřelých okolností v chiechské okresní nemocnici. Asi před dvěma týdny přišel v noci domů, a v tichosti, aby nevbudil domácí, uleh. Druhého dne, když dlouho nevstával, šel p. Kohn vyšetřit toho příčinu a shledal, že Holub jest v obličeji těžce potlučen. Poněvadž rány se zdály býti nebezpečné, radil mu Kohn, aby se dal odvézt do nemocnice, což nemocný odmítl. Manželka p. Kohna přikládala mu tedy sama studené obklady. Stav zraněného se však denně zhoršoval, a proto paní Kohnová přes protesty zraněného povolala ambulanci a dala jej dopravit do nemocnice, kde 27. ledna skončil, aniž by byl vysvětlil, kde k svému zranění přišel. Jeho bratři žijící v Chicagu a policie marně pátrali po příčině jeho zranění. Zesnulý pocházel z Vojice u Tábora v Čechách.

V Minneapolis oběsil se ve svém bytu č. 414 — 17. ave. j. v., 20letý posluchač elektrického inženýrství na Minnesotské universitě, Louis E. Janda, v návalu okamžitého šílenství následkem přepracování. Měl právě před posledními zkouškami a ve dne i v noci se k nim připravoval. Janda se těšil lásce svých druhů pro svoje úspěšné způsoby a na universitě měl vždy dobré vysvědčení a u spolužáků platil za velmi pilného žáka. Jandovi rodiče jsou v Mankato, kde otec jeho vlastní obuvnický obchod. Že se jedná o okamžitý nával šílenství vysvětlí z toho, že studijní knihy a poznámky byly nalezeny rozložené na stole, kde pracoval, a že žádného písemného vysvětlení své ho činu nezanechal.

Vrah krajana odsouzen.

Distriktním soudem v Tomstone, Arizona, byl odsouzen na doživotí černocho Paul Flax, který dne 11. srpna m. r. zavraždil Čecha, Václava Suchanana, nejmilášího to syna manželky Suchanových z Chicaga. Suchman bránil svého přítele Robertse před několika černochoy a za to obdržel od Flaxe dvě hodné rány, kterým za krátko podleh.

Josef Vacek před soudem.

V Chicagu zahájen byl ve čtvrtek proces s Josefem Vackem mladším, jenž na podzim minulého roku zastřelil svého otce v jeho káznici v domě č. 2629 již

Hamlin ave. Obžalovaný chová se před soudem zcela lhostejně a zdá se, že jeho duševní stav není zcela normální. Na první otázku soudu, je-li vinen vraždy svého otce, odpověděl záporně, ač při policejním výslechu se k činu přiznal. Obhájece, právník Karel Michal snaží se dokázat, že Vacek nebyl v době vraždy a není dosud při zdravém rozumu.

Pokus sebevraždy krajana.

Minulou středu večer byl na žádost své manželky zatčen Josef Mašek, 30letý malíř písmu v Chicagu, pro opilství. Asi za půl hodiny po svém převezení na policejní stanici byl nalezen žalárníkem viset na kšandách ve své celi. Byl ihned odříznut a dopraven do nemocnice, kde ho přivedli k vědomí.

KRISE POJIŠTUVJÍCÍCH BRATRSKÝCH SPOLKŮ.

Pojišťování na život u bratrských spolků jest bez výminky gamblováním s vlastním životem. Kdo zemře brzo — vydělá, jeho pozůstalí dostanou za málo hodně. Kdoby zůstane dlouho živ, ten dočká co schází mezi sumou, kterou zemřel zaplatil do spolku a tou, již jich pozůstalí dostali po jich smrti.

Předšle desetiletí bylo dobou obrovského rozkvětu všech bratrských, na život pojišťujících spolků, toto desetiletí slibuje býti dobou krise, a příští zcela jistě dobou úpadku, alespoň těch, které v čas neuznají nemožnost, dávati někomu něco za nic.

Minulého týdne odbyvala se v Chicagu konvence největšího na život pojišťujícího bratrského spolku v Americe, "Modern Woodmen", která vyvolala pozornost celé země a skončila, vzdor silnému odporu se strany "gamblerů", pro spolek a pojištěné členy šťastně. Ze 150 bratrských, na život pojišťujících spolků v Americe, jsou Modern Woodmen prvními, kteří přijali a zavedli pojištění podle škály odporučené sjezdem státních komisařů pojišťovních, který se odbyval r. 1910 v Mobile, Alabama. 16 států již přijalo a uzákonilo plán navržený na sjezdu v Mobile a v šesti se jedná o jeho zavedení. Které pojišťující spolky budou chtít dělat obchod v oněch státech, budou nuceny prodobiti se nařízení zákona a dáti svým členům pojištění, které skutečně pojišťuje, a ne pouze jim dovolit hrát "gejm", jestli v čas umru, dostanou, jestli ne — nedostanou nic! To je sázka!

Když před dvaceti lety založen byl spolek Modern Woodmen, měl první rok existence 47,000 členů. Za rok po založení bylo mezi členstvem pouze 5.28 procent členů starších 50 let. Z těchto původních členů bylo jich roku 1895 již 19.3 procenta přes 50 let starých, roku 1905 padesátinici obnášeli 55 procent členstva původního a dnes docela 76.4 procent. Vzdor tomu bylo pojištění na život stále u Woodmen směšně nízké a platilo se docela někdy jen osm assesmentů za rok.

Bylo to možno jen tím, že členstva rychle přibývalo, tak že dnes má tento spolek 1,130,000 členů. Ti noví, mladí, pomáhali platiti na stárnoucí a umírající. Kdyby měli tyto přibývající mladí stále vydržovat staré jak rychle umírají a jak rychle stárnou, musel by mít spolek Modern Woodmen o de dneška za 20 let 26 milionů členů, by stnčili platit úmrtí.

Každý rozumný člověk uzná, že peníze na vyplácení úmrtí se musí odněkud brát. Přijem musí býti zaručen na dobu lidského věku. Kdo zemřel dříve než zaplatil tolik, co se po jeho smrti vyplatí, ten dostal něco zadarmo, jiní to za něj zaplatili, neb snad musí v budoucenu zaplatiti. Ne-li dlabkou doba, kdy přestanou se lidé dávat ku spolkům, proto že jsou laiční, ale budou hledati ony s vysokými assesmenty, kde naplno jistota, že jejich pozůstalí dostanou skutečně vyplacenou pojistku i když oni se dožijí vysokého věku.

Tak ku příkladu, pisatel tohoto článku jest členem spolku Modern Woodmen již po dobu 13 let. Má u spolku pojistku na \$3,000 a za tu dobu 13 let zaplatil všeho všudy na těch \$3,000 pojištění cel-

kem \$225. Poněvadž není žádného záložního fondu, ty peníze se nezúročily a reprezentují pouze sumu \$225, za které by spolek musel jeho dětem vyplatiti \$3000. Kdyby pojištěný dnes zemřel. — Tolik musíme doznati, že patnáctileté členství jest dobrou lhůtou a mezi zemřelými najdeme sotva 10 procent těch, kteří patřili tak dlouho ku spolku. Kdo dopláel difference? Noví členové! Dokud jich přibývá po desetitisících měsíčně, tak to jde, ale ta studnice se jednou vyčerpá. Čím déle se reforma odkládá, tím je spolek na tom hůře. Proto vykonal sjezd Modern Woodmen šlechtný čin, že se postaral o zajištění peněz vdovám a sirotkům i těch členů, kteří nezemřou dosti brzo, dokud je spolek ještě solventním. On se ukázal býti dosti mužným, šlechtným a poctivým a dozal, že stávající systém je hráčský, že během doby musel by spolek padnouti — a tíže úpadku by postihla ty, kteří se dočkali vysokého věku a po celý život se namáhali platiti na ty, kterým se "povedlo" umřít v čas. Sami pak by byli tito sestáří členové zanecháni i se svými rodinami na holičkách. Výsledek konvence spolku Modern Woodmen bude dalekosáhlým, neb otevře oči těm, kdož až dosud si hůbují, jak za pár centů mohou obstarati své rodině tisíc po své smrti. Jest jisto, že jiné, na život pojišťující spolky budou následovati, a čím dříve tak učiní, tím lépe. Woodmen nemuseli měniti ještě teď svou platební škálu, neb měli dosti na vyplácení úmrtí, ale viděli jasně na stěně psaná slova svého konce, jestli nezastaví "gamblování" a životem a neuvodou spolek na pevný, bezpečný základ. Stalo se úřednicí spolku toho očekávají, že spolky odpadne nějakých 300,000 členů, následkem změny, ale o to bude spolek jen silnější, finančně a fyzikálně. Jeho pojistky budou mít cenu obnosu na nich napsané, ať člen žije sebe déle.

Podáváme zde odporučený výboru, jak bylo přijato sjezdem a jak se stalo závazným u spolku Modern Woodmen: Pojištění na celý život nynějších a budoucích členů děj se na základě škály, která má na základě poplatek 75c na tisíc měsíčně u věku 18 let a \$2.00 měsíčně na tisíc u věku 45 let. Pojištění dočasné pouze do 50 let za cenu 40c měsíčně na \$1000 ve věku 18 let a 65c na tolikéž ve věku 45 let. Do věku 60 let 50c v 18, 90c v 45 letech. Do věku 70 let 60 centů v \$18, \$1.30 v 45 letech. Tím zavádí M. W. nový druh pojištění dočasného, trvajícího jen do jistého věku pojištěného. Na co platiti pojištění dočasně u rostlé a opatřené? Člen může si vzíti pojištění na \$2,000 a z toho \$500 do věku 40 a \$500 do věku 50 let. Dožije-li se věku 40 let přestane jedna \$500 pojistka, ve věku 50 let přestane druhá \$500 pojistka a kdyby zemřel ve věku 51 let, dostanou jeho pozůstalí \$1,000, které jim postačí, neb již jest již nejsou tak závislí na otcí, jako byli před dvaceti lety, kdy by byli po jeho smrti dostali \$2,000. Jest to velmi moudré zařízení a bude mít i značný vliv na řízení a bude mít i značný vliv na obětovatí, a by snad jeho vdané deery, o které se 20 let staral, dostaly po jeho

smrti peníze. On se pojistí jen na tu dobu, dokud by jeho smrt znamenala pro děti materiální ztrátu — dokud jsou na něm závislé. Proč potom? Proč dále? Z lásky k dollarům, to je vše. Tak daleko nesáhají jeho povinnosti. Tímto zařízením budou moci dostati členové levnější pojištění jen na tu dobu, dokud je jich rodiny nutně potřebují. Až jich nebudou potřebovat, vyjde samo sebou, podle toho do jakého věku bylo vzato. Kdyby některý člen, jenž má pojistku pouze do 50 let platnou, chtěl ji změniti po dosazení věku toho a držeti ji dále až do své smrti, může tak učiniti bez lékařské prohlídky, ale bude platiti o to větší assesmenty, co asi ušetřil tím, že byla jeho pojistka dočasnou.

Nynější členové u věku od 45 do 54 let budou vzati na celý život neb jen na dožití se jistého věku a ti, kdož jsou starší 54 let, budou platiti jen na stáří 54 let, ať již jsou staří jakkoli. Kdo nechce platiti více a přeje si setrvati na poplatku, jaký platil až dosud, může tak učiniti, ale jeho pojistka se mu o to sníží, podle placeného poplatku. Nebo si může vzíti pojistku jen dočasnou.

Členové starší 45 let, kteří nechtějí platiti zvýšené poplatky, mohou platiti nadále zrovna tolik, jako platí dosud, ale rozdíl, to jest co zůstanou spolku dlužní, strhne se pak z pojistného po jeho smrti, s šesti procentním úrokiem. Žádný nemůže platiti na \$1,000 více než \$2 měsíčně a poněvadž tím povstane deficit, následkem ulvení starým členům, rozvrhl se tento na mladé. V tom má se jeviti bratrství a podpora starých členů, že na ně mladší přispějí pěti centy měsíčně, aby jich poplatky nemusely se příliš zvýšiti. Stržení z nedoplněného pojistky nemůže býti v žádném případě i u toho nejstaršího člena, (který by nechtěl platiti zvýšené pojistky), více než \$12 ročně s 6 proc. úroků.

Zavádějí se dále pohřební pojistky v sumě \$100, \$200 a \$300, které si mohou vyzvednouti nejen pojištění členové, ale i tak zv. společenští, kteří ku spolku patří, ale nejsou na život pojištěni. Dovoluje se zaplacení si příspěvků a rozpočtu na šest měsíců neb na celý rok ku předu.

Dále se zavádí vyplácení pojistky na roční splátky, tak že pozůstalí budou dostávati každoročně jen jistý díl pojistky po tolik let až je jim všechno vyplaceno, s třemi procenty úroků, jestli tak pojištěný nařídí. Ku příkladu, kdo je pojištěn na \$3,000, může naříditi, aby rodina dostávala po deset let, každého roku \$300 a zbytek ponese 3 procenta úroků.

Proti změně hlasovalo 307 delegátů a pro 460. Z toho je patrné, že mezi samými členy spolku je proti zvýšení poplatku silná opozice. Ta nemůže mít žádného jiného podkladu než čiré sobectví. Risk. Jestli umru v čas, dožde, když ne — nedostanou mé děti nic. Za této nové škály stane se pojistka u spolku M. W. cennou a bezpečnou. Jest jen otázkou krátké doby, kdy všechny na život pojišťující spolky budou státními zákony donuceny upravití své stupnice tak, aby pojištění bylo skutečně pojištěním jako je dnes u M. W. a ne jen hazardní hrou. D.

Oznámení.

Tímto oznamujeme všem krajanům a příznivcům, že otevíráme pozemkovou úřadovnu pod jménem ZITNIK & DIVIS REALTY CO. v pokoji 403 Ware Bldg., Omaha, Neb. Naším cílem je, míti na výběr pro krajané nejlepší městské a venkovní pozemky. Těž budeme pojišťovat proti ohni u nejlepších společností, a budeme s to sprostředkovat půjčku na majetek kdekoliv. Zároveň oznamujeme, že naše poboční úřadovna bude v 3. 1318 William St., kde budem úřadovat od 7.30 do 10.00 večer, aby krajané měli příležitost projednat různé záležitosti, když nemohou tak učiniti ve dne. 28-4 JULIUS J. ŽITNÍK, EDUARD J. DIVIS.